

በግብርና ሚኒስቴር
እና
ሐሽ አግሮ ኢንዱስትሪ ኃ/የተ/የግ/ማህበር መካከል የተፈፀመ
የመሬት ኪራይ ውል ስምምነት

ይህ የመሬት ኪራይ ውል ስምምነት በግብርና ሚኒስቴር አድራሻው በዐሌ ክ/ከተማ አዲስ አበባ ፣ ኢትዮጵያ የሚገኝ መሆኑ እና ከዚህ በኋላ «አከራይ» በመባል በሚታወቀው

እና

ሐሽ አግሮ ኢንዱስትሪ ኃ/የተ/የግ/ማህበር ከዚህ በማስከተል «ተከራይ» በመባል የሚጠቀሰው በኢትዮጵያ ንግድ ህግ መሰረት የተቋቋመና የተመዘገበ፣ አድራሻው አዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ንፋስ ስልክ ላይኛ ክ/ከተማ ወረዳ 3 የቤት ቁጥር 3113 ስ.ቁ 011-3725409/3725762 መካከል ተፈፅሟል። ተከራይ የሚለው አባባል እንደ አገባቡ የማህበሩን ተተኪዎች/ወራሾች እንዲሁም ወኪሎች የሚመለከት ነው።

ተከራይ በጥጥ ልማት ለመሰማራት በደቡብ ብሔር ብሔረሰቦች እና ሕዝቦች ክልል ውስጥ ለልማቱ በቂ የሆነ መሬት በመፈለግ፣

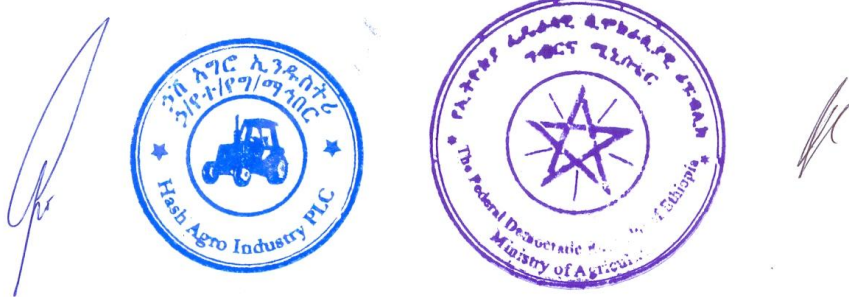
አከራይ አስፈላጊውን መሬት ቀጥሎ በተዘረዘሩት የውል ቃሎችና ሁኔታዎች መሰረት ለተከራይ ለመስጠት ፈቃደኛ በመሆኑ፣

ተዋዋይ ወገኖች በ 30/11/2003 ዓ.ም ከዚህ በታች በተዘረዘሩት የውል ቃሎች እና ሁኔታዎች መሰረት ይህንን የመሬት ሊዝ ስምምነት ፈጽመዋል።

አንቀጽ 1

የስምምነቱ ወሰን

1.1 የዚህ የሊዝ ስምምነት ወሰን በረዥም ጊዜ የመሬት ሊዝ ደቡብ ብሔር ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ክልል ደቡብ ኦሞ ዞን ደቡብ አሪ ወረዳ ጨለጎድ መንደር ቀበሌ አካባቢ በ 16,000 ሄ/ር መሬት (10,000 በዝናብ እና 6,000 ሄ/ር በመስኖ የሚለማ) የጥጥ እርሻ ለማቋቋም ነው። መሬቱም በዚህ አግባብ የሚከራየው መሬቱን በአግባቡ የመጠቀም እንዲሁም በመሬቱ ላይ የሚገኙ፣ መዋቅሮች፣ ተክላዎች፣ ንብረቶች እና ሌሎች በመሬቱ ላይ የሚደረጉ ማሻሻያዎችን ለስራው ዓላማ ተግባራዊ ማድረግን የሚያካትት በመሆኑ፣

1.2 ይህ የመሬት ኪራይ ስምምነት ከዚህ በማስከተል "የኪራይ መሬት" በመባል የሚጠቀሰውን የገጠር መሬት ሙሉ በሙሉ እና በብቸኝነት ለመጠቀምና በዚህ ስምምነት በአንቀጽ ሁለት በግልጽ የተቀመጠውን የኪራይ ክፍያ ብቻ ለመክፈል የተፈጸመ ነው።

አንቀጽ 2

የኪራይ ዘመን እና በተከራየው መሬት ተከፋይ የሚሆነው የሊዝ ክፍያ

2.1 ይህ የመሬት ኪራይ ስምምነት ለ 25 ዓመታት የፀና ይሆናል። ሆኖም በሁለቱ ተዋዋይ ወገኖች ስምምነት ለተጨማሪ አመታት ሊታደስ ይችላል።

2.2 የመሬት ኪራይ ክፍያ አፈፃፀም፡-

2.2.1 ይህ ስምምነት ከተፈረመበት ቀን አንስቶ የመሬት ኪራይ ክፍያ የ 3 ዓመት የዕጩይታ ጊዜ ያለ ሲሆን በዕጩይታ ጊዜው ያልተከፈለው የመሬት ኪራይ ክፍያ ከዕጩይታ ጊዜው በኋላ ባሉት ዓመታት እኩል ተካፍሎ በየዓመቱ ከመደበኛው ድር የሚከፈል ይሆናል።

2.2.2 ከዚህ በኋላ በዚህ ውል በአንቀጽ 1 ለተጠቀሰው የግብርና ኢንቨስትመንት እንቅስቃሴ በዝናብ ለሚለማ 10,000 ሄ/ር ለእያንዳንዱ ሄክታር የብር 111 (ብር አንድ መቶ አስራ አንድ ብቻ ብቻ) በመስኖ ለሚለማው 6,000 ሄ/ር የብር 158 (ብር አንድ መቶ ሃምሳ ስምንት ብቻ) የኪራይ ክፍያ ይፈፀማል። በዚህ መሰረት በየዓመቱ ብር 2,058,000 (ብር ሁለት ሚሊዮን ሃምሳ ስምንት ሺህ ብቻ) የሚከፈል ሲሆን የዚህ ውል ዘመን ጠቅላላ የኪራይ ክፍያ መጠን ብር 51,450,000 (ብር ሃምሳ አንድ ሚሊዮን አራት መቶ ሃምሳ ሺህ ብቻ) ይሆናል።

2.2.3 በዚህ ውል አማካኝነት ተከራይ የመሬት ኪራይ ክፍያ ሲከፈል የክፍያው ደረሰኝ ወዲያውኑ ሊሰጠውና ቅጅው/ኮፒው ለወረዳ አስተዳደር ጽ/ቤት መቅረብ አለበት።

2.2.4 በዚህ አንቀጽ ላይ በቁጥር 2.2.1 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ከላይ ለተገለጸው መሬት የአንድ አመት ቅድሚያ ክፍያ ተፈጻሚ ይሆናል።

2.2.5 አስፈላጊ በሆነ ጊዜ አከራይ የመሬት ኪራይ ተመኑን ለተከራይ በማሳወቅ ሊያሻሽል ይችላል።

2.2.6 በዚህ ውል አንቀጽ 1 ንዑስ አንቀጽ 1.1 ላይ የተገለጸው በመስኖና በዝናብ ሊለማ የሚችለውን የመሬት እና የኪራይ መጠን ወደፊት መንግስት አስፈላጊውን ማስተካከያ ሊያደርግበት ይችላል።

አንቀጽ 3

የተከራይ መብቶች

ተከራይ ከዚህ የሚከተሉት መብቶች አሉት፡-

- 3.1 መሬቱን ስምምነት በተደረሰበት አግባብ ማልማት እና በስምምነቱ ቃላት መሰረት ማስተዳደር፤
- 3.2 በኢንቨስትመንት ፕሮጀክቱ ዓይነት እና መጠን እንዲሁም እንደ አግባብነቱ በሚመለከታቸው መ/ቤቶች የፈቃድ ጥያቄ በማቅረብ እና ምክክር በማድረግ እንደ ግድብ፣ የውሃ ጉድጓድ፣ የሀይል ማመንጫ፣ የመስኖ ሲስተም፣ መንገዶች፣ ድልድዮች፣ ጽ/ቤቶች፣ የመኖሪያ ህንፃዎች፣ የነዳጅ ማደያ፣ የጤና እና የትምህርት ተቋማት የመገንባት፣ በዚህ ሂደት ከሚመለከታቸው መ/ቤቶች አስፈላጊ ሁኔታዎችን ለማመቻቸት በመተባበር ይሰራል።
- 3.3 የተከራየውን መሬት በራሱ ወይም በህግ አግባብ በውክልና በተሾመ ሰው/ድርጅት የማልማት ወይም የማስተዳደር፤
- 3.4 በዘመናዊ መሳሪያና ሌሎች አግባብነት ባላቸው መንገዶች በመጠቀም መሬቱን የማልማት እና የማረስ፣ ምርትን የመሰብሰብ፤
- 3.5 በድርጅቱ ስራ አፈፃፀም፣ ስኬትና ፍላጎት ላይ በመመስረት ተጨማሪ መሬት ማግኘት፤
- 3.6 አሳማኝ በሆነና ለተሻለ ነገር ለአከራይ ክስድስት ወር የማይንስ ቅድሚያ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ከራይ ስምምነቱን መሰረዝ ይችላል።

አንቀጽ 4

የተከራይ ግዴታዎች

- 4.1 ተከራይ ለተከራየው መሬት መልካም እንክብካቤ የማድረግ እና በመሬቱ ላይ የሚገኙ ሀብቶችን የመጠበቅ ግዴታ ያለበት ሲሆን በተለይም ከዚህ የሚከተሉት ግዴታዎች በተከራይ ላይ ተፈፃሚ ይሆናሉ፡-

 - ሀ. በመሬት ዝግጅት ወቅት ሳይመነጠሩ የቀሩትን ዛፎች መጠበቅ፤
 - ለ. ተዳፋትነት ባለባቸው አካባቢዎች የአፈር መሸርሸርን ለመከላከል አግባብነት ያላቸው የአሰራር ዘዴዎችን መጠቀም፤
 - ሐ. ስለ ተፈጥሮ ሀብቶች አጠባበቅ በህግ የተደነገጉ ግዴታዎችን ማክበር እና እነዚህንም በጠቅላላው ተግባራዊ ማድረግ
 - መ. ፕሮጀክቱ ከመጀመሩ በፊት የአካባቢ ተፅዕኖ ግምገማ ጥናት በማካሄድ የጥናት ሪፖርቱን የኢንቨስትመንት መሬት ርክክብ በተፈፀመ ክሊራት ወር በሌላው ጊዜ ውስጥ ማቅረብ።

- 4.2 ተከራይ ውል በተፈጸመ በ30 ቀናት ውስጥ በንዑስ አንቀጽ 2.2.4 ተተቀሰውን ቅድሚያ ክፍያ በመክፈል መሩቱን መረከብ አለበት።
- 4.3 ከመንግስት እንዲሁም ከሌሎች ኤጀንሲዎች አግባብነት ያላቸው ፈቃዶች የተሰጡ እንደሆነ ይህ የከራይ ስምምነት ከተፈረመበት ጊዜ ጀምሮ በሚቆጠር የ6 ወራት ጊዜ ውስጥ ተከራይ መራቱን ማልማት መጀመር አለበት።
- 4.4 በዚህ የውል ስምምነት ስር ተከራይ ይህ የመሬት ከራይ ስምምነት ውል ከተፈረመበት ቀን አንስቶ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ የመራቱን 1/5ኛ ክፍል የማልማት ግዴታ አለበት። በመሆኑም በጠቅላላው የተከራየውን መራት ይህ ስምምነት ከተፈረመበት ቀን አንስቶ ከ 5 ዓመታት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ የማልማት ግዴታ አለበት።
- 4.5 የመሬት ከራይ ውሉ የተፈፃሚነት ጊዜ ሲያበቃ ወይም ሲቋረጥ ወይም የኢንቨስትመንት ፈቃዱ ሲሰረዝ ተከራይ በመራቱ ላይ የተተከሉ ንብረቶችን በአግባቡ በማንሳት ከ6 ወራት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ መራቱን ለአከራይ ያስረክባል።
- 4.6 ተከራይ ለግብርና ሚኒስቴር በሚቀርብለት ጥያቄ መሰረት ትክክለኛ መረጃ እና የኢንቨስትመንት እንቅስቃሴ ሪፖርቶች ያቀርባል።
- 4.7 የዕርገዳ ጊዜው እንደተጠናቀቀ የወቅቱን አመታዊ የመሬት ከራይ ክፍያ በዕርገዳ ጊዜው ያልተከፈለውን ድርሻ በመጨመር መራቱ ለሚገኝበት ክልል ከታህሳስ ወር አንስቶ እስከ ሰኔ ወር ባለው ጊዜ ውስጥ ቀደም ሲል ለገጠር መራቶች ተፈፃሚነት እንዲኖረው በተወሰነው የከራይ ተመን መሰረት ክፍያ ይፈፅማል።
- 4.8 ተከራይ ይህንን የመሬት ከራይ ውል ሲፈጽም ከዚህ የውል ሰነድ ጋር በማያያዝ የተከራየውን መራት አጠቃቀም የድርጊት መርሃ ግብር ለግብርና ሚኒስቴር ያቀርባል።
- 4.9 በጽሁፍ በሚቀርብ ጥያቄ መሠረት የአከራይ ፈቃድ ሳይሰጥ ተከራይ በየትኛውም ሁኔታ ቢሆን መራቱን ላልተፈቀደለት እና ቀደም ሲል በአንቀጽ 3 ላይ ላልተቀመጠ ዓላማ ወይም እቅድ መጠቀም አይችልም።
- 4.10 ተከራይ በማህበር ስም የተከራየውን መሬት በግል ለማልማት ሲባል ለማህበሩ አባላት ማከፋፈል እና ለሶስተኛ ወገን ማከራየት አይችልም። ሆኖ ቢገኝ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ የመሬት ከራይ ውሉ እንዲቋረጥ ያደርጋል።
- 4.11 የመራቱ 75 በመቶ ሳይሰማ ድርጅቱ መራቱን ለሌላ ድርጅት ወይም ግለሰብ አሳልፎ የመስጠት መብት አይኖረውም።
- 4.12 ተከራይ የመራቱን 75 በመቶ በማልማትና የአከራዩን ፈቃድ ካገኘ መራቱን ለሌላ ድርጅት ወይም ግለሰብ ማዛወር ይችላል። አከራይ ጥያቄ በቀረበ ጊዜ አፋጣኝ ምላሽ ይሰጣል።
- 4.13 ይሁን እንጂ ተከራይ ከላይ በንዑስ አንቀጽ 4.11 የተጠቀሙ መብት ቢኖርም ያላለማውን መራት ለሌላ ወገን ማዛወር አይችልም።

አንቀጽ 5

የአከራይ መብቶች

አከራይ ከዚህ የሚከተሉት መብቶች ብቸኛ ተጠቃሚ ይሆናሉ፡-

- 5.1 ተከራይ ግዴታዎቹን በትጋት መወጣቱን እና መፈጸሙን የመቆጣጠር እና የመከታተል መብት ይኖረዋል።
- 5.2 መራቱ በአከራይ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ የአንድ አመት ጊዜ ሲያበቃ በንዑስ አንቀጽ 4.3 መሰረት ያልለሙትን መራቶች ይወስዳል። ይህም ተፈጻሚ የሚሆነው ተከራይ የ6 ወራት ቅድመ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶ በአንድ አመት ውስጥ ሳያስተካክል የቀረ እንደሆነ ነው።
- 5.3 አከራይ ከላይ በአንቀጽ 5.1 የተሰጠውን መብት በሚጠቀምበት ወቅት የተከራይን ተግባራት እና እንቅስቃሴዎች በማያውክ ሁኔታ መሆኑን ማረጋገጥ አለበት።
- 5.4 አሳማኝ በሆነና ለተሻለ ነገር ለተከራይ ከስድስት ወር የማያንስ ቅድሚያ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ከራይ ስምምነቱን መሰረዝ ይችላል።
- 5.5 በዚህ የመሬት ኪራይ ውል በተገለጸው መሰረት የመሬት ኪራይ ዋጋ ሊያሻሽል ይችላል።

አንቀጽ 6

የአከራይ ግዴታዎች

- 6.1 አከራይ መራቱን ከማናቸውም ለሥራው እንቅፋት ከሆኑ ነገሮች እና ሌሎች እክሎች ነፃ በማድረግ ይህ የመሬት ኪራይ የውል ስምምነት ከተፈረመበት ቀን አንስቶ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ የማስረከብ ግዴታ አለበት።
- 6.2 የሚከናወነውን ክፍተኛ የኢንቨስትመንት ስራ ከግምት ውስጥ በማስገባት ተከራይ ከግብር ነፃ የመደረግ፣ ከገቢ የካፒታል እቃዎች የቀረጥ ነፃ እና ለውጭ ካምፓኒዎች በኢትዮጵያ ሕግጋት በሚፈቀደው መሰረት ካፒታልን እና ትርፎችን ወደ ውጭ ሃገር ስለመላክ የተቀመጡትን ልዩ ጥቅማጥቅሞች የማስጠበቅ እና የመፈጸም ግዴታ አለበት።
- 6.3 አከራይ በተከራይ በኩል የሚከናወነውን የመሬት መመንጠር ተግባር በተመለከተ እንዲሁም በዚህ ስምምነት ሽፋን ያገኘውን አላማ ተግባራዊ ከማድረግ እና ከዚህ ጋር ተያያዥ የሆኑ

ተጓዳኝ እና ከሥራው ሃይት ጋር አግባብነት ያላቸውን ተግባራት ከመፈፀም የሚያገድ ምንም አይነት የሕግ ወይም ሌላ ገደብ የሌለ መሆኑን ያረጋግጣል።

- 6.4 ለአፈር ምርመራ እና ለቅየሳ ስራ በፌዴራል መንግስት እና በክልል መንግስት የምርምር ማእከላት የሚገኙትን ፋሲሊቲዎችን በክፍያ እንዲጠቀም ሁኔታዎችን ያመቻቻል።
- 6.5 ተከራይ በውል ባለቤት ግዴታዎች መሠረት መሬቱን በተቀመጡት የጊዜ ገደቦች ውስጥ ሲያሰማ የቀረ እንደሆነ ወይም በተፈጥሮ ሃብቶች ላይ ጉዳት ካደረሰ ወይም የኪራይ ክፍያውን በወቅቱ ካልከፈለ አከራይ በእነዚህ ምክንያቶች የኪራይ ውሉን ለማቋረጥ ከወሰነ ይህንን ውሳኔውን በያንስ ከ6 ወራት ቀደም ብሎ በማስጠንቀቂያ መልክ ለተከራይ መስጠት አለበት። አከራይ ይህንን ጉዳይ ተከታትሎ ካላስታወቀ/ካላስፈፀመ ለተከራይ ተጨማሪ የ 6 ወር ጊዜ ይሰጣል።
- 6.6 ተከራይ በኪራይ ዘመኑ መሬቱን ሰላማዊና ከሁከት ነፃ በሆነ መንገድ ማልማት እንዲችል ከሚገኛውም አመፅ ረብሻ ወይም አስቸጋሪ የተፈጥሮ ክስተቶች ለመከላከል ከአቅም በላይ የሆኑ ሁኔታዎችን ሳይጨምር ያለክፍያ የመተባበር ግዴታ አለበት።

አንቀፅ 7

የተከራየውን መሬት ስለማስረከብ

- 7.1 አከራይ ይህ ውል ከተፈረመበት ጊዜ አንስቶ በ30 ቀን ውስጥ የመሬቱን ጥላን ለተከራይ ያስረክባል።
- 7.2 ተከራይ በፅሁፍ ተገልጾለትም ቢሆን በእርሱ በኩል በሆነ ምክንያት የመሬቱ ርክብ ሳይፈፀም የቀረ እንደሆነ አከራይ በዚህ ምክንያት ምንም አይነት ኃላፊነት አይወስድም።
- 7.3 በአንቀጽ 2 ንዑስ አንቀጽ 2.2.2 የተጠቀሰው የመሬት ኪራይ የአንድ አመት ቅድሚያ ክፍያ እንደተፈፀመ የመሬት ርክብ ይፈፀማል።
- 7.4 የመሬቱ ርክብ ተፈፃሚ የሚሆነው ወይም የሚፀናው ይህ ውል ከተፈረመበት በ15 ቀናት ውስጥ ይሆናል።

አንቀፅ 8

የውል እድሳት እና ማሻሻያ

- 8.1 ይህ የመሬት ኪራይ ስምምነት በተመሳሳይ የውል ቃሎች እና ሁኔታዎች መሠረት ሊታደስ ይችላል።
- 8.2 ተከራይ ስምምነቱን ማደስ ከፊለገ የውል ዘመኑ ከመጠናቀቁ ከ6 ወራት በፊት ይህንን ማሳወቅ አለበት።

አንቀፅ 9

ውል የሚቋረጥባቸው ምክንያቶች

ይህ የመሬት ኪራይ ውል ስምምነት ከዚህ በታች በተዘረዘሩት ምክንያቶች ሊቋረጥ ይችላል፡-

- 9.1 የመሬት ኪራይ የውል ዘመን ሲያበቃ፤
- 9.2 አከራይ ከአቅም በላይ በሆኑ ምክንያቶች መሬቱን ለተከራይ ሳያስረክብ የቀረ እንደሆነ፤
- 9.3 ተከራይ የሰድስት ወር የፅሁፍ ማስጠንቀቂያ ሰጥቶም ቢሆን አከራይ በዚህ ውል ስር የተካተተውን ማናቸውንም ግዴታዎች ወይም ቃልኪዳኖች ሳያከብር የቀረ እንደሆነ፤
- 9.4 ተከራይ አመታዊ የኪራይ እና ሌሎች የግብር ክፍያዎችን ለሁለት ተከታታይ አመታት ሳይከፍል የቀረ እንደሆነ፤
- 9.5 ተከራይ በአከራይ በኩል የ6 ወራት ቅድመ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ተከራይ የውል ግዴታዎቹን በማክበር እንዲፈፀም ተጠይቆም ቢሆን ይህንን ሳይፈፀም የቀረ እንደሆነ፤
- 9.6 በንዑስ አንቀጽ 5.4 መሰረት ለተሻለ ነገር አከራይ የኪራይ ውሉን ለማቋረጥ ሃሳብ ያለው መሆኑን በመጥቀስ የ6 ወራት ቅድመ ማስጠንቀቂያ ሲሰጥ፤
- 9.7 በንዑስ አንቀጽ 3.6 መሰረት ለተሻለ ነገር ተከራይ የኪራይ ውሉን ለማቋረጥ ሃሳብ ያለው መሆኑን በመጥቀስ የ6 ወራት ቅድመ ማስጠንቀቂያ ሲሰጥ፤

አንቀጽ 10

የውል መቋረጥ ሂደት ውጤቶች

- 10.1 የመሬት ኪራይ ውሉ ሲቋረጥ ተከራይ የተከራየውን መሬት የውሉ መቋረጥ ተፈጻሚ ከሚሆንበት ቀን ጀምሮ በ6 ወራት ጊዜ ውስጥ ለአከራይ መመለስ አለበት፡፡
- 10.2 ይህ የኪራይ ውል ስምምነት በተከራይ በዚህ ስምምነት በአንቀፅ 9.3 መሰረት እና በአከራይ 9.6 መሠረት በማናቸውም ምክንያቶች በሚቋረጥበት ወቅት አከራይ በመሬቱ ላይ የተከናወኑትን ዋጋ ያላቸው ማሻሻያዎችና ወጪዎች በወቅቱ የገበያ ዋጋ ማንኛውም የተከራይ ዕዳዎች ከተከፈሉ በኋላ ለተከራይ ይከፍላል፡፡
- 10.3 ይህ ስምምነት ከላይ በአንቀፅ 9.4፣ 9.5 እና 9.7 ከተዘረዘሩት ምክንያቶች መካከል በማናቸውም መነሻነት ያቋረጠ እንደሆነ እንዲህ ባለው ምክንያት አከራይ ለተከራይ የሚከፍለው አይኖርም፡፡

10.4 ይህ የመሬት ኪራይ ውል በሚቋረጥበት ወቅት በመሬቱ ላይ ያሉ ንብረቶችን በድርድር ለመግዛት ለአከራይ ቅድሚያ ይሰጠዋል። አከራዩ ካልፈለገ ተከራይ ንብረቱን አንስቶ የመውሰድ መብቱ የተጠበቀ ነው።

አንቀጽ 11

ምዝገባ

ይህ የመሬት ኪራይ ስምምነት ስልጣን በተሰጠው አካል መምዘገብ እና መፅደቅ ግዴታ የለበትም ፤ የዚህ ውል ስምምነት ቅጾችና ግልባጮች ለአከራይ፣ ለተከራይ፣ ለወረዳ፣ ለፋይናንስ ጽ/ቤት፣ ለኢንቨስትመንት ኮሚሽን እና ሌሎች አካላት በአከራይ በሚሰጥ ሽጌ ደብዳቤ አማካኝነት ለትብብር ያመች ዘንድ እንዲላኩ ይደረጋል።

አንቀጽ 12

ገዥ ሕግ

በዚህ ስምምነት ስር ስራዎችን የሚገዛው የኢትዮጵያ ሕግ ይሆናል።

አንቀጽ 13

ከአቅም በላይ የሆኑ ሁኔታዎች

ከአቅም በላይ የሆኑ ሁኔታዎችን አስመልክቶ የኢትዮጵያ የኖትሐብሔር ሕግ ተፈጻሚ ይሆናል።

አንቀጽ 14

ሰላማዊ ለሆነ አጠቃቀም የተገባ ቃል

አከራይ በተከራየው መሬት ላይ ያለውን የባለቤትነት እና የንብረት መብቶች ያረጋግጣል። በመሆኑም ተከራይ መሬቱን ሰላማዊ በሆነ መልኩ በይዘታው እንደሚያቆይ እና ይህንንም ያልምንም ችግር ሊጠቀምበት እንደሚችል ያረጋግጣል።

አንቀጽ 15

ቀን መቁጠሪያ

ለዚህ ስምምነት ዓላማ የኢትዮጵያ ቀን መቁጠሪያ ተፈጻሚነት ይኖረዋል።

አንቀጽ 16

የስምምነቱ አባሪዎች

ስዚህ በታች የተዘረዘሩት ሰነዶች የስምምነቱ አባሪ ሲሆኑ የውሉ አካል ተደርገው ይወሰዳሉ።

- 16.1 የተከራየው መሬት ሳይት ፕላን
- 16.2 የአካባቢ ጥበቃ ስነምግባር ደንብ

አንቀጽ 17

አለመግባባትን ስለመፍታት

ከመሬት ኪራይ ስምምነቱ ጋር በተያያዘ ወይም ስምምነቱን ተከትሎ በአከራይ እና በተከራይ መካከል አለመግባባት በሚከሰትበት ወቅት ሁሉም ተዋዋይ ወገኖች አለመግባባቱን ሰላማዊ በሆነ መልኩ እና ለሁለቱም ወገኖች በሚጠቅም መልኩ ለመፍታት የሚችሉትን ጥረት ሁሉ ያደርጋሉ። እንዲህ ባለ ሁኔታ አለመግባባቱ ለፊታ ካልቻለ ጉዳዩ በኢትዮጵያ የፌዴራል ፍ/ቤት የሚታይ ይሆናል።

አንቀጽ 18

ጽ/ቤት ስለማቀቋቋምና እና ማስጠንቀቂያዎች

- 18.1 ተከራይ በኢትዮጵያ ውስጥ እንደ አስፈላጊነቱ ወይም ሥራዎችን ለማከናወን በሚያመችው መልኩ ጽ/ቤት ይመሰርታል ለአከራይም ያሳውቃል።
- 18.2 ከዚህ ስምምነት ተዋዋይ ወገኖች መካከል ለአንዱ የሚላክ ደብዳቤ እና ማስጠንቀቂያ በእንግሊዘኛ ወይም በአማርኛ ቋንቋ በተዘጋጀ ፅሁፍ አማካኝነት ይሆናል። እንዲህ ያለውም ፅሁፍ በአካል ወይም በዚህ ስምምነት መግቢያ ላይ በተጠቀሰው አድራሻ በፖስታ ይላካል።

አንቀጽ 19

ውሉ የሚፀናበት ቀን

ይህ የኪራይ ስምምነት ለ 25 አመታት ማለትም ከተፈረመበት 30/11/2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል። ተፈጻሚነቱም በ 29/11/2028 ዓ.ም ያበቃል።

አከራይ

ተከራይ

ግብርና ሚኒስቴር

ሐሽ አግሮ ኢንዱስትሪ ኃ/ዩተ/የግ/ማህበር

ሥም

ሥም

ፊርማ

ፊርማ

ቀን

ቀን

እማኞች

ሥም

ፊርማ

ቀን

1. *አብይ ገብረ አብይ*
2. *ወ/ሮ ገብረ ገብረ*
3. *አብይ ክብረ*

ሐሽ አግሮ
አብይ ገብረ አብይ
አብይ ገብረ አብይ

30/11/23
30/11/23
30/11/23

ሳሙኤል ተክላይ
 የዓ ሥራ አስኪያጅ
SAMUEL TEKLAY
 GENERAL MANAGER

አብይ ገብረ አብይ
 የግብርና ሚኒስትር
 የብሔራዊ የግብርና ሚኒስትር
ሚኒስትር
ሚኒስትር

